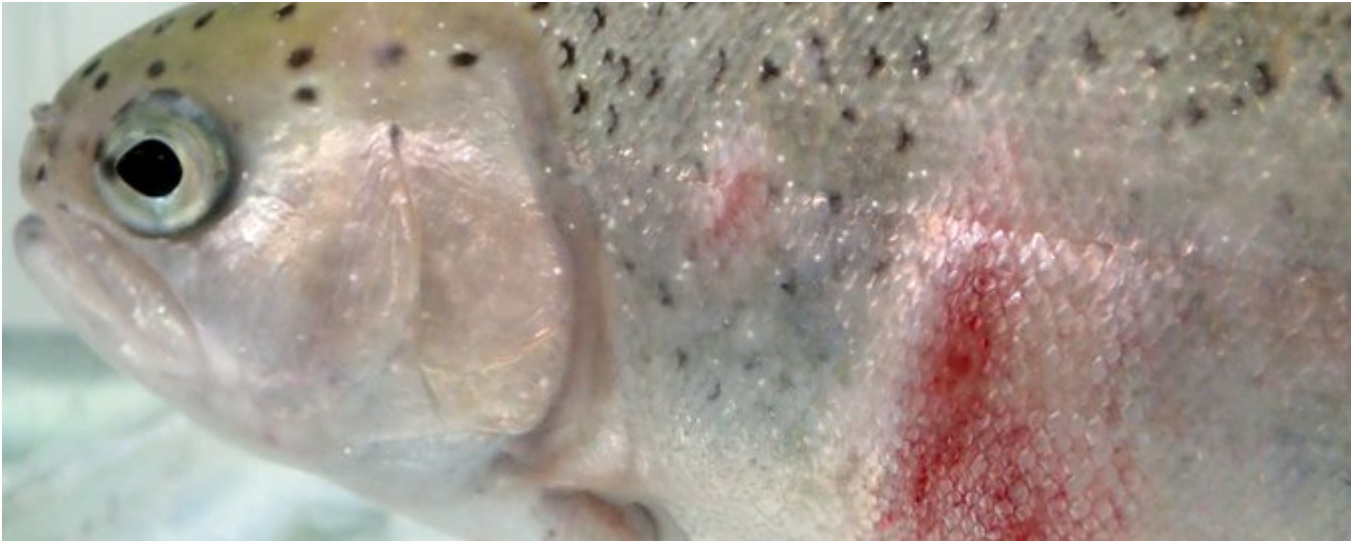

Mindre organisk materiale i dambrug giver sundere fisk

Vandkvalitet spiller en stor rolle i forhold til fiskenes trivsel og sygdomsudbrud i dambrug. Tidligere har opmærksomheden været rettet mod brug af kemikalier til at kontrollere forekomsten af hud- og gællesnyltere. Men der er god grund til også at se på mængden af organisk stof i vandet.

31.01.2021 | [KOMMUNIKATION, ICROFS, HELENE ULLER-KRISTENSEN](#)

Organisk materiale påvirkes af de fysiske betingelser og har stor betydning for især den mikrobielle vandkvalitet i dambrug. Foto: Jacob Günther.

Daglig opmærksomhed på vandkvalitet og forebyggende tiltag kan være med til at begrænse miljøbetingede gælleproblemer og smittetryk fra bl.a. parasitter i økologisk ørredopdræt. Organisk materiale kan komme fra overfladevand, okkerslam og blade m.m. i indtagsvandet, men udgøres hovedsageligt af fiskefækalier, uspiste foderpiller og døde fisk. Fælles for dette partikulære organiske materiale er, at det er en næringskilde for bakterier og andre mikroorganismer. Når mikroberne nedbryder organisk materiale bruges ilten i vandet, og mængden af bakterier, svampe og snyltere øges. Den kan også føre til uønskede svingninger i vandkvalitet.

Opdræt af regnbueørred, særligt økologisk ørred, er udfordret på grund af gælle- og hudparasitinfektioner. Parasitten *Costia* kan være dødelig for både yngel og mindre fisk, og rødpletsyge (RMS), i store fisk, medfører kassering af op imod 30% af fiskene.

Organic RDD 4-projektet [ShelterFish](#) arbejder med udvikling af en række anbefalinger i forhold til at reducere mængden af organisk materiale i vandet.

Metoder til at nedsætte smitterisiko og øge iltindholdet

Driftsindretningen og indendørs faciliteter bør være funktionelt udformet og bestå af materialer, der kan tåle højtrykrensning og desinfektion. Enhederne skal være lette at tømme, og hele gulvarealet skal kunne skylles rent. Udendørsdamme bør så vidt muligt have jævn bund og faste kanter for at undgå lommer, hvor vandet kan stå stille, og hvor foder og fækalier kan ophobes. Stabile og høje sider i dammene kan være med til at sikre, at der ikke løber beskidt overfladevand ned i dammene i forbindelse med nedbør.

Fodring indebærer ofte et utilsigtet foderspild, men hyppig rengøring vil øge mulighederne for at blive opmærksom på foderspildet, fjerne foderrester og evt. justere fodringsmetoden.

Vandgennemstrømning påvirker transporten af organisk materiale og opholdstiden i enhederne. Et øget flow vil give kortere opholdstid og mere bevægelse og derved flytte foderpiller og fækalier, så det lettere kan fjernes. Herved bliver der mindre føde for bakterierne og kortere tid til opformering.

Rengøring er et vigtigt forebyggende tiltag, hvor hyppig og effektiv fjernelse af organisk materiale (foderpiller, fiskefækalier, døde æg og fisk) nedsætter bakterietrykket og parasitforekomsten – og giver bedre iltbetingelser for fiskene.

Renseforanstaltninger omfatter forskellige former for renseteknologi og tekniske løsninger, der enten fjerner organisk materiale eller hæmmer og inaktiverer mikrobiel vækst. Slamkegler, hvirvelseparatorer, tromlefiltere, kontaktfiltre, proteinskimmere og keramiske filtre kan på forskellig vis fjerne eller tilbageholde hhv. større og mindre partikulært organisk materiale.

Desuden kan ultraviolet (UV) bestråling hæmme den mikrobielle vækst, dog uden at fjerne organisk materiale.

Vandbehandling med kemikalier kan være nødvendigt. Til økologisk opdræt er det muligt at anvende natriumklorid, brintoverilte, natriumpercarbonat (granuleret brintoverilte-produkt) og poredikesyre. Hjælpestoffer kan hæmme bakterierne i vandfasen og afhjælpe parasitinfektioner, men de reducerer ikke mængden af organisk materiale.

[Klommen er også bragt i Økologisk Landsforenings avis "Økologisk Landbrug", januar 2021.](#)

ShelterFish er en del af Organic RDD 4-programmet, som koordineres af ICROFS. Projektet har fået tilskud fra GUDP under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Jordbrug og fødevarer

- [DEL PÅ FACEBOOK](#)
- [DEL PÅ TWITTER](#)
- [DEL PÅ LINKEDIN](#)
- [SEND TIL EN VEN](#)

